

12.4.2022

לכבוד

איילת שקד

שרת הפנים

שלום רב,

הנדון: הרחבת תחולת הסעדים שנקבעו בבג"ץ טגאל – מחדלי הרשות ומניעת האפשרות להגיש בקשות מקלט בלשכת סלמה

בקשה זו מוגשת בשם המוקד לפליטים ולמהגרים ועורכות הדין אשר ייצגו את העותרים בבג"ץ טגאל,¹ עו"ד מיכל פומרנץ ועו"ד כרמל פומרנץ – על רקע מחדלי יחידת הטיפול במבקשי מקלט (להלן: "יחידה ה-RSD"), אשר עד להסדרת פעילותה בלשכה בבני ברק באפריל 2018 חסמה מדי יום בפני עשרות ולעתים מאות האנשים שהתדפקו על דלתה את האפשרות להגיש בקשת מקלט. התנאים ביחידת ה-RSD בלשכת סלמה – אשר מנעו דה פקטו הגשה של בקשות מקלט והתבטאו במאות מבקשי מקלט שישנו ימים שלמים מחוץ ללשכה, תופעות אלימות, ספסרות וגזל – זכו לביקורת מקיר אל קיר.

כעת, משניתן פסק הדין בבג"ץ טגאל, אשר הורה כי עד להכרעה בבקשות מקלט של יוצאי חבל דרפור שהגישו את בקשותיהם עד ליום 11.6.2017, יונפק להם רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5 – נוצר מצב בו מחדליה של הרשות הובילו לשלילת הזכות לקבלת מעמד ממבקשי המקלט שנמנעה מהם, שלא באשמתם או אחריותם, האפשרות להגיש את בקשתם עד למועד שנקבע בפסק הדין.

בהינתן הרציונל שבבסיס הסעדים שנקבעו בבג"ץ טגאל, אין כל שוני רלוונטי בין מבקשי המקלט שזכאים לקבל רישיון מסוג א/5 מכוח פסק הדין, לבין מבקשי המקלט שהגישו את בקשותיהם עד לאפריל 2018, אז הוסדרה פעילות הלשכה בבני ברק (שהחליפה את לשכת סלמה לצורך הגשת בקשות מקלט). אלה וגם אלה ממתנינים שנים, הרבה מעבר לכל מידה של סבירות, להכרעה בבקשותיהם.

משכך, אנו פונים אלייך בדרישה ליישום שוויוני, הוגן וסביר של הסעדים שנקבעו בבג"ץ טגאל כך שעד להכרעה בבקשות למקלט מדיני של יוצאי חבל דרפור (לרבות חבל הנובה והנילוס הכחול) שהגישו בקשתם למקלט עד ליום 1.4.2018 – יונפק להם רישיון לישיבת ארעי מסוג א/5.

* ההדגשות בציטוטים להלן הוספו.

מחדל המדינה מלבחון בקשות מקלט של יוצאי חבל דרפור, חבל הרי הנובה ואיזור הנילוס הכחול

1. ביום 25.4.2021 ניתן פסק הדין בבג"ץ טגאל, בו עמד בית המשפט על השיהוי הקיצוני בטיפול בבקשות המקלט של יוצאי דרפור, ועל כך שמחדלי משרד הפנים בהקשר זה גורמים לפגיעה בזכויות

¹ בג"ץ 4630/17 Tagal ו- 23 א'ח' נ' שר הפנים מיום 2.4.2021.

האדם הגרעיניות ביותר של אוכלוסיית מבקשי המקלט. פסק הדין קבע שעל המדינה למצוא פתרון למחדל אי-ההכרעה בבקשות המקלט של יוצאי דרפור; וכי ככל שלא ייושם פתרון כאמור בפסק הדין עד ליום 30.12.2021, בשלב הראשון, שרת הפנים תנפיק רישיונות שהייה מסוג א/5 לכל מבקשי המקלט שבעניינם הוגשה העתירה, כלומר, מבקשי מקלט יוצאי דרפור שהגישו את בקשותיהם עד מועד הגשת העתירה (11.6.2017, להלן: "המועד הקובע").

2. מבין האפשרויות שפורטו בפסק הדין בחרה המדינה בחלופה של מתן רישיון א/5 לכל מבקשי המקלט יוצאי דרפור שהגישו בקשות עד למועד הקובע, וזאת חלף האפשרות להכריע לגופן בבקשות המקלט. ואכן, ביום 26.12.2021 פירסמה רשות האוכלוסין וההגירה (להלן: "הרשות") רשימה של מבקשי מקלט שעל פי רישומיה זכאים לקבל רישיון א/5 בהתאם לפסק הדין. לכל יתר מבקשי המקלט מדרפור לא ניתן כל מענה. מכך יוצא שגם היום, בחלוף שנה מאז ניתן פסק הדין, המדינה לא יישמה פתרון מלא או קבוע לפגיעה במבקשי המקלט הנובעת מאי-ההכרעה בבקשותיהם.

3. הרציונל בבסיס הקביעה בבג"ץ טגאל כי מי שתיתן להם עדיפות ויקבלו רישיונות א/5 בשלב הראשון יהיו אלה שהגישו את בקשות המקלט שלהם עד למועד הקובע, הוא שלהם לכאורה נגרם עינוי הדין הרב ביותר. ואולם בפועל, מחדלי המדינה והפגמים החמורים בהחלטותיה לאורך השנים גרמו לעיכוב בלתי סביר מצידה בקליטת בקשות מקלט. אלמלא אותם פגמים, אשר יפורטו להלן, היו מבקשי המקלט מדרפור שבקשותיהם נקלטו בין 11.6.2017 ו-1.4.20218 זכאים היום לסעד האופרטיבי שניתן בבג"ץ טגאל.

פגמים בהתנהלות המדינה לאורך השנים – חסימה בפועל של האפשרות להגיש בקשת מקלט

4. עד תחילת שנות ה-2000 הטיפול בבקשות למקלט מדיני בישראל היה באחריות נציבות האו"ם לפליטים (להלן: "הנציבות"), שהעבירה את הכרעותיה לשר הפנים, והוא החליט אם לאמץ. לאחר מכן החלה העברה הדרגתית של סמכויות הטיפול בבקשות מקלט מהנציבות אל משרד הפנים, ומחודש יולי 2009 כל שלבי הטיפול בבקשות מקלט עברו לסמכותה של יחידת ה-RSD.

5. תחילה, ועד לסוף שנת 2013, מדיניותה הרשמית של יחידת ה-RSD הייתה שלא לבחון בקשות פרטניות למקלט של אזרחי סודן ואריתריאה, בטענה כי הם נהנים מהגנה קבוצתית ולכן אין נפקות להגשת בקשת מקלט בעניינם.² אך גם כאשר משרד הפנים החל לאפשר לאזרחי סודן ואריתריאה להגיש בקשות מקלט, הוא לא פרסם את שינוי מדיניותו, והמידע על כך הופץ באופן מוגבל על-ידי הנציבות, ארגוני סיוע, עורכי דין ופעילים בקהילה. אלה גם עזרו במילוי הבקשות, כיוון שרבים התקשו למלא את טפסי הבקשות שהופצו באנגלית בלבד.³ בהמשך, בשנת 2015, אף הגדילה יחידת ה-RSD לעשות והחלה לדחות בקשות בעילה של "שיהוי" לפי סעיף 1.1 ג. (דאז) לנוהל הטיפול במבקשי מקלט, אם הוגשו למעלה משנה אחרי הכניסה לישראל. רק בעקבות עררים לבית הדין לעררים,

² עמדה זו הובעה על ידי מנהל יחידת ה-RSD מר חיים אפריים בפני ועדת הכנסת "לבחינת בעיית העובדים הזרים" ביום 15.10.2013 (פרוטוקול מס' 12 משיבת הועדה לבחינת בעיית העובדים הזרים, יום שלישי, יא בחשוון תשע"ד (15.10.2013)). ר' גם [המוקד לפליטים ולמהגרים עד שיאטם ליבנו – הליכי מקלט בישראל \(2012\)](#), עמ' 6; וכן בג"ץ טגאל, פס' 3 לפסק דינה של הנשיאה חיות.

³ [היא"ס ישראל 0.06% המספרים מדברים: הטיפול בבקשות מקלט בישראל \(2020\)](#), עמ' 5.

הליכים בבית המשפט המחוזי ולבסוף עתירה מנהלית בה נדרשה הרשות לפתוח את כל הבקשות שנסגרו עקב "מגבלת השנה" שכן מבקשים לא יודעו על אפשרותם להגיש בקשות פרטניות⁴ – נפתחו כל הבקשות מחדש.

6. כאשר נפתחה האפשרות להגיש בקשות מקלט פרטניות, ניתן היה לעשות כן אך ורק בהתייבבות פיזית בלשכה אחת בלבד מבין עשרות לשכות הרשות הפזורות בארץ, במשרדי יחידת ה-RSD ברחוב סלמה בתל אביב.⁵ לאחר הקמת מתקן 'חולות' ובעקבות דרישות, נפתחה אפשרות להגיש בקשות גם במתקן עצמו, אלא שקיבולת קליטת הבקשות במתקן הייתה מצומצמת מאד ומוחזקים ב'חולות' דיווחו על ימים של המתנה בתור עד שהתאפשר להם להגיש את הבקשה. חלקם קיבלו חופש מהמתקן כדי שיוכלו לנסוע ליחידת ה-RSD ברחוב סלמה ולהגיש את בקשתם שם.

7. מאז חודש אוגוסט 2016 מספר הפונים ליחידת ה-RSD גדל באופן משמעותי, כאשר מחוץ ליחידה נצפו תורים ארוכים של מבקשי מקלט המתדפקים על דלתה. ככל שחלף הזמן הלך המצב והחמיר. בחודשים הבאים המצב התדרדר כדי כך, שמבקשי המקלט המתנינו מחוץ למשרדי היחידה במשך ימים שלמים: הם נאלצו לישון על המדרכה מחוץ למשרדי היחידה, חשופים לפגעי מזג האוויר, ללא גישה לשירותים ובצפיפות – רק כדי שיוכלו לזכות, אם יתמזל מזלם וכניסתם ליחידה תאושר, להגיש את בקשתם למקלט.

8. מצב התורים והמצוקה מחוץ ללשכת סלמה וחסימת האפשרות להגיש בקשות מקלט סוקרו בהרחבה בתקשורת, והיו ידועים היטב לרשות.⁶

9. המוקד לפליטים ולמהגרים ועורכי דין שונים התריעו מספר פעמים על היעדר האפשרות להגיש בקשות מקלט, הן בשם לקוחות ספציפיים, והן ברמה העקרונית. בפניותיו עמד המוקד על הפגיעה החמורה בזכויותיהם של כל מי שרוצים להגיש בקשה למקלט מדיני בישראל; וביקש כי יחידת ה-RSD תקלוט לאלתר בקשות מקלט של כל מי שמבקשים להגיש אותן, ובמקרה הצורך לאפשר הגשתן בדרכים אחרות, לרבות אלקטרונית.

10. הרשות הודתה בקשיים בהגשת בקשות מקלט מדיני בישראל, אך למרות זאת דחתה כל פתרון מעשי, ועמדה על כך שבקשות מקלט יוגשו רק באופן פיזי בהתייבבות בלשכה יחידה – לשכת סלמה. באשר לאנשים שלא מצליחים להגיש בקשות מקלט למרות התייבבות והמתנה ארוכה מחוץ ללשכה, דרשה הרשות כי אלה ישובו ויתייבבו למחרת היום, עד שיעלה בידם להגיש את בקשתם למקלט.

⁴ עת"מ (מינהליים י-ם) 57376-01-18 המרכז לקידום פליטים אפריקאיים נ' משרד הפנים.
⁵ בעוד שככלל, רשות האוכלוסין וההגירה מעניקה שירותים לאזרחים ולתושבים בעשרות לשכות הפרוסות ברחבי המדינה, באותן שנים ניתן היה להגיש בקשות מקלט רק בלשכה אחת, בתל אביב (מבקר המדינה דוח שנתי 168 "הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל" 1425 (2018) (להלן: "דוח מבקר המדינה"), עמ' 1457).
⁶ ר' למשל: "מאות מבקשי מקלט מתורים להגשת בקשות מקלט", חי בלילה, ערוץ 2 (4.6.2017); גיא פרחי "כשעמדתי בתור עם מבקשי המקלט במשך לילה שלם", טיים אאוט (30.1.2018); שני ליטמן "ייסורי הפליטים בתור האינסופי בפתח לשכת ההגירה", הארץ (1.2.2018); אסף קמר "ישנים על המדרכה: הדרך הקשה למשרדי רשות ההגירה", ynet (29.6.2017); אילן ליאור "רשות האוכלוסין מגבילה בקשות מקלט חדשות: זה כשלושה חודשים לא נקבעים תורים", הארץ (21.4.2017).

פניית המוקד לפליטים ולמהגרים (2.4.2017) מצ"ב ומסומנת 1; מענה ממר יוסי אדלשטיין, מנהל מינהל אכיפה זרים (26.4.2017) מצ"ב ומסומן 2; פניית המוקד לפליטים ולמהגרים (27.6.2017) מצ"ב ומסומנת 3; מענה מגב' נדיה ביצ'קוב, פניות הציבור ברשות האוכלוסין וההגירה (5.9.2017) מצ"ב ומסומן 4; מענה מגב' לירז מלכה, ראש ענף יחידת ה-RSD (25.9.2017) מצ"ב ומסומן 5.

11. היעדר האפשרות להגיש בקשות מקלט הוביל לכך שלמעלה מ-700 מבקשי מקלט הגישו עררים לבית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, בדרישה הפשוטה לאפשר להם להגיש בקשה.⁷ בית הדין קבע כי מדובר בסוגיה עקרונית החורגת מעניינם של העוררים הספציפיים, והחליט להותיר מספר עררים על כנם עד לפתרון הבעיה הרחבתית.⁸ בית הדין העביר ביקורת חריפה על הרשות, וקבע שהימנעותה מלאפשר למבקשי מקלט להשתמש במערכת לזימון תורים הזמינה לפונים אחרים אינה עומדת בכללי המינהל התקין;⁹ כי התנהלותה יוצרת אפליה בין מבקשי מקלט שידם משגת להגיש ערר וכך לזכות לבסוף בתיאום תור, לבין "מבקשי מקלט שידם אינם משגת לשלם עבור שירות מיותר זה"¹⁰; וכי "לא ניתן להשלים עם [דרישתה] להתייצבות רב פעמית של פונים עד אשר, אם בכלל, תתאפשר קליטת בקשותיהם".¹¹

12. במסגרת הדיון בעררים, ביקר בית הדין (כב' הדיינת באפי תם) פעמיים ביחידת ה-RSD, לצורך התרשמות, ו"נוכח כי כל אותן תופעות המתוארות במספר רב של עררים המוגשים במהלך החודשים האחרונים, אכן מתרחשות. בין היתר, המתנה ממושכת בתורים, ניהול התורים בידי גורמים חיצוניים, אי סדרים, אלימות ובריונות, כשלמעשה, ממתניים רובם לשווא שכן בפועל הותרה כניסתם של בודדים כשגם לגביהם התברר כי חלקם נכנסים אך בסופו של דבר לא מתאפשרת הגשת הבקשה".¹²

13. מצב זה לא השתנה גם לאחר שהרשות התחייבה בפני בית הדין כי שינתה את נהלי היחידה, כך שיינתן מענה לכלל הפונים שיתייצבו בה עד לשעה 08:00 בבוקר.¹³ ביקור שלישי שקיים בית הדין במשרדי היחידה "העלה לכאורה כי [משרד הפנים] אינו מכבד את התחייבותו", כאשר מאבטח היחידה מסר כי הונחה לפעול בניגוד לאותה התחייבות.¹⁴

⁷ על פי תגובת המשיב מיום 21.2.2018 בבג"ץ 7501/17 המוקד לפליטים ולמהגרים נ' שר הפנים (להלן: "בג"ץ 7501/17), פס' 17. ר' למשל ערר (ת"א) 1134/18 שאוחד עם 154 עררים אחרים על העדר האפשרות להגיש בקשה למקלט.

⁸ ערר (ת"א) 4881/17 אשורפולינג נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (מאגר החלטות בית הדין לעררים (10.2.2019).

⁹ ערר (ת"א) 1734/17 אוניציי נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (מאגר החלטות בית הדין לעררים (27.2.2017).

¹⁰ ערר (ת"א) 4417/17 סרדיוק נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (נבו (29.11.2017).

¹¹ ערר (ת"א) 1734/17 אוניציי נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (נבו (20.6.2017).

¹² ערר (ת"א) 4881/17 אשורפולינג נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (מאגר החלטות בית הדין לעררים (21.12.2017).

¹³ ערר (ת"א) 4881/17 אשורפולינג נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (מאגר החלטות בית הדין לעררים (1.2.2018).

¹⁴ שם.

14. לצד אי קיום התחייבויותיה לבית הדין, הפרה הרשות באותה תקופה מספר החלטות שיפוטיות שנועדו לאפשר למבקשי מקלט להגיש את בקשותיהם, בהן חיוב הרשות לנהל מערכת לניהול תורים ולמצער רישום הפונים שכניסתם ליחידה לא מאושרת;¹⁵ או קביעת תורים לעוררים או פונים ספציפיים.¹⁶ בעקבות זאת קבע בית הדין כי

"[התנהלות הרשות] עולה על פניו כדי הפרה מפורשת של החלטת בית הדין. למותר לציין שעומס, גדול ככל שיהיה, אינו יכול להצדיק את הפרת ההחלטה, וככל שמצא המשיב שההחלטה גורמת לו למצוקה מוטל היה עליו לתגבר את כוח האדם (כאשר לא נטען שנדרש כוח אדם מיוחד או מקצועי לצורך חלוקת זימונים למועדים עתידיים, בהתאם ללוח הזמנים של המשיב), או לפנות מבעוד מועד אל בית הדין בבקשה מתאימה לשינוי ההחלטה".¹⁷

15. בחודש ספטמבר 2017 המוקד לפליטים ולמהגרים עתר לבג"ץ בעניין העדרה של אפשרות מעשית להגיש בקשות מקלט.¹⁸ בתשובתה לעתירה הודתה המדינה כי "אין חולק כי המצב שנוצר הוא מצב בלתי רצוי אשר היה על המדינה לפעול לפתרונו"; אך עמדה על כך שהפתרונות שהציע העותר, בהם פתיחת האפשרות להגיש בקשות מקלט באופן אלקטרוני או לקבוע תור אישי להגשת הבקשה, "אינם מתאימים בנסיבות העניין, בהעדר אפשרות לזהות את הפונה כהלכה ולערוך רישום בדבר קליטתו".¹⁹ זאת, למרות שמבקשי המקלט שמוצאם בסודן ובאריתריאה כבר היו רשומים במערכת של הרשות. בסופו של דבר בית המשפט לא הכריע בעתירה לגופה, והיא נדחתה בנימוק פרוצדורלי שקיים לה סעד חלופי בדמות עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים.²⁰

16. חסימת מערכת המקלט קיבלה התייחסות מיוחדת בדוח מבקר המדינה בנושא הטיפול במבקשי מקלט מדיני בישראל שפורסם במאי 2018. הדוח תיאר "ליקויים רבים ומשמעותיים", כלשונו,²¹ בטיפול בבקשות מקלט בישראל; והעביר ביקורת על אופן פעולתה של יחידת ה-RSD ועל הצפיפות והעומס במשרדה, אשר הקשו מאוד על מבקשי המקלט:

"לעתים מי שהמתין שעות רבות בתור ולא הצליח להיכנס ולהגיש בקשתו נאלץ להגיע ביום אחר ולהמתין שוב, בלי שתינתן לו עדיפות. במשרדים עצמם חדר ההמתנה, צפוף לעתים עד אפס מקום, ולכן אנשים נאלצים להמתין במסדרונות, לעתים ללא מקום ישיבה".²²

¹⁵ ערר (ת"א) 1734/17 אוניציי נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (נבו 20.6.2017).

¹⁶ ערר (ת"א) 4289/17 רקובטסקי נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (נבו 05.02.2018).

¹⁷ ערר (ת"א) 4289/17 רקובטסקי נ' משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה (מאגר החלטות בית הדין לעררים 08.02.2018).

¹⁸ בג"ץ 7501/17.

¹⁹ כתב תשובת המשיב לבג"ץ 7501/17 (2.1.2018).

²⁰ פס"ד מיום 9.5.2018.

²¹ דוח מבקר המדינה, עמ' 1465.

²² שם, עמ' 1458.

17. המצב המתואר החל להשתפר בתחילת 2018, בעקבות העברת מערך קליטת בקשות המקלט ללשכת יחידת ה-RSD בבני ברק בסוף ינואר באותה שנה.²³ אך עבור מבקשי מקלט רבים, מערכת המקלט עדיין הייתה חסומה. בחודשים הראשונים לפעילות היחידה בבני ברק אמנם גדל מספר הפונים שהצליחו להגיש בקשות מקלט, אך התנאים ביחידה היו חמורים לא פחות מאלה ששררו ביחידה ברחוב סלמה. מבקשי מקלט נאלצו להמתין בתורים שהשתרכו בפתח היחידה החל משעות הבוקר המוקדמות ולעתים אף מהשעות הקטנות של הלילה שלפני. הממתנים, ובהם הורים מלווים בילדיהם הצעירים, נדרשו לחכות ברחבת עפר ללא מחסה, בשמש הקופחת ובגשם, ללא מקומות ישיבה, ללא מים ושירותים, בדוחק, בצפיפות ובתנאי תברואה ירודים. רק התערבות של מתנדבים טובי לב הביאה להקמת ציליה במקום ולהטבה קלה.²⁴ מבקשים שלא הצליחו להיכנס ולהגיש את בקשות המקלט שלהם נשלחו כלעומת שבאו, פעם אחר פעם, מבלי שנערך כל תיעוד להגעתם.²⁵

18. בעוד שבשנים האחרונות הוגברה הנגישות למערכת המקלט, בעיקר בעקבות הודעת הרשות על האפשרות להגיש בקשות מקלט במילוי טופס מקוון,²⁶ מזה למעלה מעשור, ובניגוד להתחייבויותיה בהליכים משפטיים, נמנעת המדינה מקבלת הכרעה כלשהי – עקרונית או פרטנית – באלפי בקשות המקלט שהגישו יוצאי דרפור.²⁷ מבקשי מקלט אלה (בדומה למבקשי מקלט אחרים שפנייה זו לא עוסקת בהם) ממתנים זמן רב, החורג מכל אמת סבירה של סבירות, להכרעה בבקשותיהם, ללא מארג זכויות בסיסיות.

בשל מחדלי הרשות יש לראות בקשות למקלט מדיני שהוגשו עד לאפריל 2018 כאילו הוגשו לפני המועד הקובע

19. מחדל הרשות מלהעמיד מערכת מקלט נגישה, מנע ממבקשי מקלט שרצו או ניסו להגיש את בקשתם בתקופה שלפני המועד הקובע מלממש זכות זו. אילו הייתה הרשות מקיימת את חובתה – משפרת את התנאים במשרדי יחידת ה-RSD, מעמידה את המערכת לניהול תורים שכבר הפעילה גם למבקשי מקלט, מאפשרת הגשת בקשות מקלט שלא בהתייצבות פיזית (פתרונות שבהמשך הרשות השכילה לאמץ) ומקיימת החלטות שיפוטיות – היו אותם מבקשי מקלט מגישים את בקשותיהם לפני המועד הקובע, ובהיעדר הכרעה בבקשותיהם של אלו מהם שמוצאם בדרפור, היו כעת זכאים לרישיון שהייה מסוג א/5, בהתאם לפסק הדין בבג"ץ טגאל.

²³ יצוין כי לא נמסרה הודעה מראש על העברת המשרדים לקהילת מבקשי המקלט או לבאי כוחם, ולא פורסמה הודעה על כך באתר הרשות, אלא רק באמצעות תליית פתק בעברית על דלת הכניסה ללשכה בתל אביב. ר' [אילן ליאור "מבקשי מקלט הגיעו להגיש בקשות בתל אביב וגילו שהלשכה עברה לבני ברק ללא התראה" הארץ \(31.1.2018\)](#).

²⁴ ר' כתבה על קבוצת המתנדבים "חרדים לגירוש": ["אירית דולב" מי קבע שעניי עירך הם רק היהודים?" המקום הכי חם בגיהנום \(24.5.2018\)](#).

²⁵ ["צא מהתור, לא תיכנס היום", אומר המאבטח לטקה, שמחכה כבר שבוע"](#), המקום הכי חם בגיהנום (22.3.2018); הודעה מעדכנת מטעם העותר בבג"ץ 7501/17 מיום 18.3.2018.

²⁶ [הודעת רשות האוכלוסין וההגירה על פתיחת האפשרות להגיש בקשה למקלט מדיני בישראל באופן מקוון החל מיום 14.6.2020 \(11.6.2020\)](#).

²⁷ בג"ץ טגאל, פס' 15 לפסק דינה של הנשיאה חיות.

20. עצימת עיניים למחדלי העבר של הרשות, אשר עיכבו בשעתו את מימוש זכותם של מבקשי מקלט להגיש בקשת מקלט, והובילו לכך שהם הצליחו להגיש את בקשותיהם רק בחלוף המועד הקובע, חותרת תחת תחושת הצדק וההגינות השלטונית, וחורגת ממתחם הסבירות.²⁸ בדומה למבקשי המקלט שהצליחו להגיש את בקשותיהם לפני המועד הקובע, גם אלה שהגישו את בקשותיהם בסמוך למועד זה סובלים מעינוי הדין אליו התייחס בית המשפט העליון בבג"ץ טגאל, שראשיתו במחדל הרשות מלפעול במהירות הראויה באשר להעמדת מערכת מקלט נגישה. ההבדל היחיד בין שתי הקבוצות הוא שאלה שהגישו את בקשותיהם לפני המועד הקובע צלחו את מסלול המכשולים שהעמידה הרשות בדרך להגשת בקשות מקלט, ואלה שהגישו את בקשותיהם בחודשים שלאחר מכן – לא נהנו מאותו מזל או לא היו יכולים להרשות לעצמם לוותר על ימי עבודה או לשכור שירותיו של עו"ד.

21. בנסיבות אלה, יש לראות במי שהגישו את בקשותיהם למקלט מדיני עד למועד בו הוסרו החסמים בפני הגשת בקשות מקלט, קרי אפריל 2018, כאילו בקשותיהם הוגשו לפני המועד הקובע; ועד להכרעה בבקשותיהם של יוצאי חבל דרפור, חבל הרי הנובה ואיזור הנילוס הכחול, יש להעניק להם רישיון שהייה מסוג א/5.

בברכה,

מיכל פומרנץ, עו"ד

כרמל פומרנץ, עו"ד

מיכל שוורץ, עו"ד

המוקד לפליטים ולמהגרים

מכותבים:

מר תומר מוסקוביץ, מנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה

מר יוסי אדלשטיין, ראש מינהל אכיפה וזרים

²⁸ עע"מ 812/13 באוטיסטה נ' שר הפנים (נבו 21.01.2014).